
NOWE PZP

Umowy w sprawach zamówień
publicznych – nowe rozwiązania

Mariusz Ciosek

Czynniki obniżające efektywność systemu zamówień publicznych

- Brak zrównoważenia stron w umowach w sprawie zamówienie publicznego,
- Brak nadzoru nad wykonywaniem umowy przez sektor publiczny,
- Mało elastyczne, skomplikowane i uregulowane w nieczytelny sposób procedury,
- Nieefektywne kontrole i niejednolite orzecznictwo,
- Koncentracja zamawiających na formalizmach i procedurach.

Bariery w dostępie do rynku

Dla większości przedsiębiorców (zwłaszcza MŚP) jedną z głównych barier w dostępie do rynku są niekorzystne postanowienia umów:

- kary umowne (ilość i wysokość),
- warunki wykonania zamówienia (płatności, przerzucanie ryzyka, ograniczanie możliwości zmian).

Zasada współdziałania stron - Art. 431

- regulacja nakazująca współdziałanie stron przy realizacji zamówienia: wykonawca nie zostanie obarczony wszystkimi ryzykami i problemami związanymi z wykonaniem umowy,

Katalog klauzul zakazanych – Art. 433

Umowy nie
mogą
przewidywać:

- odpowiedzialności wykonawcy za opóźnienie, chyba że jest to uzasadnione okolicznościami lub zakresem zamówienia;
- naliczania kar umownych za zachowanie wykonawcy niezwiązane z przedmiotem umowy lub jej prawidłowym wykonaniem;
- odpowiedzialności wykonawcy za okoliczności, za które wyłączną odpowiedzialność ponosi zamawiający;
- możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron.

Katalog klauzul zakazanych – Art. 433

Mechanizm stwierdzenia, czy dane postanowienie jest abuzywne:

Art. 513. Odwołanie przysługuje na: (...) projektowane postanowienie umowy,

Art. 554. Uwzględniając odwołanie, Izba może (...) nakazać zmianę projektowanego postanowienia umowy albo jego usunięcie,

Art. 469. Prezes Urzędu: (...) przygotowuje, na podstawie orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądu zamówień publicznych, i podaje do publicznej wiadomości przykładowe postanowienia umowne, które mogą być niezgodne z art. 433;

Obowiązkowe postanowienia umowne – Art. 436

Umowy
muszą
zawierać:

- planowany termin zakończenia prac oraz terminy wykonania poszczególnych części określone w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach, chyba że wskazanie daty wykonania umowy jest uzasadnione obiektywną przyczyną;
- warunki zapłaty wynagrodzenia;
- łączną maksymalną wysokość kar umownych, których mogą dochodzić strony.

Nowe zasady obowiązkowej waloryzacji – Art. 439

W umowach, których przedmiotem są roboty budowlane lub usługi, zawartych na okres dłuższy niż 12 miesięcy, zamawiający określi:

- poziom zmiany ceny materiałów lub kosztów uprawniający do żądania zmiany wynagrodzenia,
- sposób ustalania, czy doszło do zmiany cen,
- sposób ustalania, czy zmiany cen materiałów lub kosztów miały wpływ na koszt wykonania zamówienia oraz okresy, w których dokonywana jest waloryzacja,
- maksymalną wartość zmiany wynagrodzenia.

Zrównoważenie stron umów w nowym PZP

- Wprowadzenie obowiązku stosowania zaliczek lub częściowych płatności w umowach zawartych na okres dłuższy niż 12 miesięcy:
- w przypadku częściowych płatności ostatnia transza nie może być wyższa niż **50% wartości wynagrodzenia**,
- zaliczka nie może być mniejsza niż 5% wartości wynagrodzenia.

Zrównoważenie stron umów w nowym PZP

- Niższe i fakultatywne wadium – **1,5%** w przypadku zamówień poniżej progów unijnych,
- Co do zasady mniejsze zabezpieczenie należytego wykonania umowy - **5%**.

Podwykonawcy

- Umowy z podwykonawcami nie mogą być mniej korzystne niż umowa z wykonawcami w zakresie kar umownych i warunków zapłaty wynagrodzenia,
- Utrzymanie regulacji dot. bezpośredniej zapłaty na rzecz podwykonawców w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Raport z realizacji zamówienia – Art. 446

Raport z realizacji zamówienia – Art. 446 – wyciąg z raportu

1. W trakcie wykonywania Umowy doszło do znaczącego opóźnienia wynoszącego 80 dni w stosunku do pierwotnie zakładanego terminu,
2. Zamawiający naliczył kary umowne w związku z stwierdzonymi w trakcie odbioru błędami w wysokości 14% wynagrodzenia wykonawcy.
3. Problemy z terminowością spowodowane były nieporozumieniami między stronami co do kilku funkcjonalności systemu – wykonawca przystępując do zamówienia w inny sposób rozumiał OPZ.
4. W kolejnych zamówieniach związanych z modyfikacjami systemu, zalecane jest przeprowadzanie wstępnych konsultacji rynkowych, a także rozważenie zmiany trybu postępowania na negocjacje z ogłoszeniem w celu uniknięcia problemów opisanych w pkt. 3

Przesłanki skorzystania z prawa opcji

- Zamawiający powinien określić w jasnych postanowieniach umownych:
 - rodzaj i maksymalną wartość opcji,
 - okoliczności skorzystania,
- Warunki opcji nie mogą modyfikować ogólnego charakteru umowy,

Inne zmiany

- Zniesienie solidarnej odpowiedzialności wykonawców w przypadku partnerstwa innowacyjnego,
- Doprecyzowanie przesłanek dopuszczalnych zmian umów,
- Wykonawcy będą mogli wystąpić do sądu o unieważnienie umowy zawartej z pominięciem przepisów ustawy (tj. bez ogłoszenia)

Inne zmiany

- Zniesienie solidarnej odpowiedzialności wykonawców w przypadku partnerstwa innowacyjnego,
- Doprecyzowanie przesłanek dopuszczalnych zmian umów,
- Wykonawcy będą mogli wystąpić do sądu o unieważnienie umowy zawartej z pominięciem przepisów ustawy (tj. bez ogłoszenia)

Korzyści nie tylko dla wykonawców

- Wzmocnienie konkurencyjności przez usprawnienie procedur jest drogą do uzyskania realnych oszczędności,
- podniesienie ilości złożonych ofert z 2 do 6 w najprostszym postępowaniu, to **ponad 10% mniejsza kwota** wydana z publicznych pieniędzy (jedna oferta więcej to 3% oszczędności), a w postępowaniach z funkcjonalnym opz nawet ponad 30%),
- Więcej ofert oznacza również zwiększenie prawdopodobieństwa udanej realizacji **nawet o 35%**.

Dziękuję za uwagę

Mariusz Ciosek
e-mail: Mariusz.Ciosek@mr.gov.pl